

24.5.2024

ASIA Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen lupa poiketa eräiden kovakuoriaisten rauhoitussäännöksistä

HAKIJA Metsähallitus
Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelut / Mervi Laaksonen
mervi.laaksonen@metsa.fi

VIREILLE 7.2.2024

HAKEMUS

Metsähallitus on hakenut lupaa poiketa luonnonsuojelulain mukaisista rauhoitussäännöksistä eräiden rauhoitettujen kovakuoriaisten osalta Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alueella esiintymäpaikkojen tarkastamiseksi ja nykytilan arvioimiseksi. Hakemus koskee seuraavia luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitettuja kovakuoriaislajeja: korpikolva (*Pytho kolwensis*), lahokapo (*Boros schneideri*), havuhuppukuoriainen (*Stephanopachys linearis*), mäntyhuppukuoriainen (*Stephanopachys substriatus*), kaskikeiju (*Phryganophilus ruficollis*) ja korukeräpallokas (*Agathidium pulchellum*). Kaikki tarkistettavat esiintymät sijaitsevat Metsähallituksen hallinnoimilla maa-alueilla.

Lajien esiintyminen pyritään toteamaan aiheuttaen mahdollisimman vähän haittaa lajien yksilöille ja näiden elinympäristöille. Kaarnan alla tai sisässä eläviltä lajeilta (kaikki muut paitsi korukeräpallokas) työ vaatii kaarnan vähäistä avaamista. Kaarna pyritään avaamaan varovaisesti ja mahdollisuuksien mukaan sitomaan paikalleen kuitunauhalla. Lajin etsiminen lopetetaan välittömästi esiintymän olemassaolon varmistuessa. Mahdollisuuksien mukaan pyritään tarkkailemaan aikuisia yksilöitä sopivina ajankohtina, jolloin kajoaminen elinympäristöön voidaan välttää. Korukeräpallokkaan ja huppukuoriaisten osalta joudutaan mahdollisesti keräämään toukkia, mikäli aikuisia yksilöitä ei havaita. Kasvatuksessa kuoriutuneet yksilöt päästetään takaisin esiintymäpaikalleen, josta ne on kerätty. Muilla hakemuksen mukaisilla lajeilla näytteitä ei ole tarve kerätä. Lajeja pyritään käytettävissä olevan ajan puitteissa mahdollisuuksien mukaan etsimään myös laajemmin kyseisten esiintymäpaikkojen läheisyydestä suojelualueilla.

Lupaa on haettu ajalle 1.5.2024–31.12.2026 Metsähallituksen luonnonsuojelun erityisasiantuntija Mervi Laakoselle, luonnonsuojelun erityisasiantuntija Sampsa Malmbergille (määräaikainen työntekijä vuoden 2024 loppuun saakka) ja luonnonsuojelun asiantuntija Seppo Karjalaiselle. Laakosella on ollut aiemmin vastaava, 31.12.2023 päätynyt lupa (KAIELY/347/2021). Luvantarve liittyy uhanalaisten ja direktiivilajien seurantaan Metsähallituksen hallinnassa olevilla alueilla.

PÄÄTÖS JA LUPAEHDOT

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) myöntää hakijalle pyydetyn luvan seuraavin ehdoin:

1. Tätä lupaa saa käyttää Mervi Laaksonen, Seppo Karjalainen ja Sampsa Malmberg.
2. Lupa on Mervi Laaksonen ja Seppo Karjalaisen osalta voimassa 31.12.2026 saakka Kainuun ELY-keskuksen toimialueella. Sampsa Malmbergin lupa on voimassa 31.12.2024 saakka Kainuun ELY-keskuksen toimialueella.
3. Ainoastaan korukeräpallokaan, havuhuppukuoraiasen ja mäntyhuppukuoraiasen toukkia on lupa kerätä näytteenä siinä tapauksessa, että aikuisia yksilöitä ei havaita.
4. Kasvatuksessa kuoriutuneet aikuiset yksilöt on palautettava takaisin samalle paikalle, mistä toukat on kerätty.
5. Näytteitä otettaessa tämä lupa on pidettävä mukana joko sähköisenä tai paperisena ja vaadittaessa näytettävä.
6. Lupa ei oikeuta poikkeamaan yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä.
7. Kainuun ELY-keskus voi peruuttaa osittain tai kokonaan luvan henkilöltä, joka rikkoo tämän luvan ehtoja.
8. Raportti luvan käytöstä on toimitettava kunkin vuoden osalta vuoden loppuun mennessä Kainuun ELY-keskukselle.
9. Metsähallitus vastaa seurantatiedon tallentamisesta uhanalaisten lajien paikkatietojärjestelmään (LajiGis).

PERUSTELUT

Korpikolva, lahopapo, havuhuppukuoriainen, mäntyhuppukuoriainen, kaskikeiju ja korukeräpalloka ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla ja luonnonsuojeluasetuksen liitteessä 1 mainittuja koko maassa rauhoitettuja kovakuoriaislajeja. Näistä kaskikeiju ja korpikolva ovat lisäksi luonnonsuojelulain 77 §:n 1 momentin ja luonnonsuojeluasetuksen 8 §:n tarkoittamia uhanalaisia, erityisesti suojeltavia lajeja.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kiellettyä on rauhoitettujen eläinlajien yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen, pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen sekä yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. Lisäksi selkärangattoman eläimen sellainen pyyntikeino, joka luonnonsuojelun kannalta on haitallinen, on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 70 §:ssä säädetyistä rauhoitussäännöksistä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Eliölajin suotuisalla suojelutasolla tarkoitetaan sitä, että laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään (Lsl 3 §).

Hakemuksessa esitetyt kartoitusmenetelmät esiintymäpaikkojen tarkastamiseksi ja nykytilan arvioimiseksi eivät heikennä lajien suojelutasoa nykyisestä. Metsähallituksen vastuulla on hallinnoimillaan alueilla uhanalaisten lajien ja direktiivilajien seuranta. Poikkeamislupahakemuksen mukaisilla lajeilla esiintymien tarkastaminen ja populaation tilan arviointi edellyttää hakemuksessa esitettyjä toimenpiteitä. Lajien esiintyminen pyritään toteamaan niin, että lajien yksilöille ja näiden elinympäristöille aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa. Esiintymätarkastukset lisäävät olennaisesti tietoa lajien uhanalaisuudesta ja elinympäristöistä. Kartoitusten tuottamaa tietoa voidaan hyödyntää lajien suojelussa. Uhanalaisten lajien seuranta on edellytys lajien suotuisan suojelutason määrittämiselle.

Yksityisillä luonnonsuojelualueilla ovat voimassa rauhoitusmääräykset, joista tulee tapauskohtaisesti tarkistaa mahdollinen luvan tarve ennen luonnonsuojelualueella toimimista. Esiintymien etsiminen ilman näytteiden keruuta on rinnastettavissa alueella kulkemiseen jokamiehen oikeudella eikä pääsääntöisesti edellytä lupaa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki 3 §, 69 §, 70 §, 77 § ja 83 §
Luonnonsuojeluasetus 6 §, liite 1, 8 §, liite 6
Hallintolainkäyttölaki (586/1996) 31 § mom. 2
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023).

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Luvan mukaisen toiminnan tavoitteena on selvittää rauhoitettujen kovakuoriaisten korpikolvan, lahokapon, havu- ja mäntyhuppukuoriaisen, kaskikeijun ja korukeräpallokkaan esiintymien nykytilaa. Edellä mainituista lajeista korpikolva ja kaskikeiju ovat lisäksi uhanalaisia, erityisesti suojeltavia lajeja. Metsähallituksen vastuulla on hallinnoimillaan alueilla uhanalaisten lajien ja direktiivilajien seuranta. Lajiseurannat ovat keskeinen osa luonnon monimuotoisuuden seurantaa. Tuloksia käytetään uhanalaisuusarviointien ohella myös monissa muissa politiikkavaikutusten arvioinneissa sekä mittareina suojelu- ja hoitotoimien vaikuttavuuden arvioinnissa. Valitusajan loppuun odottaminen siirtäisi inventointien aloittamisajankohtaa merkittävästi, vieden suuren osan käytössä olevasta maastokaudesta vuonna 2024. Inventointia on mahdollista tehdä ainoastaan sulan maan kaudella.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että rajallinen toiminta-aika ja valtion taloudellisen resurssien järkevä hyödyntäminen huomioon ottaen on yleisen edun kannalta perusteltua, että myös vuoden 2024 maastokausi käytetään tehokkaasti riittävän ja laadukkaan seuranta-aineiston saamiseksi.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on edellä mainitun johdosta hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n 2 momentin nojalla päättänyt, että päätöksen voimaantuloa ei yleisen edun vuoksi voi lykätä. Lupa on voimassa välittömästi.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Outi Hyvönen ja ratkaissut johtava luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

Lisätietoa päätöksestä antaa luonnonsuojeluasiantuntija Outi Hyvönen, p. 0295 023 072, outi.hyvonen@ely-keskus.fi

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTOTAPA

Tämä päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla. Yleistiedoksiantoa koskeva ilmoitus julkaistaan 27.5.2024 Kainuun ELY-keskuksen verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi/kainuu

SUORITEMAKSU

Luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

TIEDOKSI

Hakija (sähköisesti)
Ympäristöministeriö (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

LIITE Valitusosoitus

Liite 1.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valitus osoitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Päätöksen tiedoksisaantiajankohta:

- postitse kirjeellä toimitettu päätös katsotaan tiedoksi saaduksi seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Viranomaiselle päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi kirjeen saapumispäivänä
- postitse saantitodistusta vastaan toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus
- haastetiedoksiantona toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksiantotodistus
- vastaanottajalle tai tämän edustajalle henkilökohtaisesti luovutetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottamisesta laadittu tiedoksiantotodistus
- milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena (3) päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä
- julkisessa kuulutuksessa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivuilla.
- yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivuilla.
- sähköpostitse toimitetun päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies myös tämän nimi ja yhteystiedot
- postiosoite tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeuteen.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut valituksen kohteena olevan päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valittajan antama valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa valitusviranomaiselle.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15. Tämä koskee myös sähköisessä asiointipalvelussa, sähköpostitse, postitse tai telekopiona toimitettavaa valitusta.

Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituksen valitusajassa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle. Tämän on toimitettava valitus viipymättä hallinto-oikeuteen.

Valituksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3. krs, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42800
Faksi: 029 56 42841
Aukioloaika: arkisin kello 8.00 - 16.15.

Valituksen käsittelystä perittävä maksu

Valittajalta peritään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa (tuomioistuinmaksulaki 1455/2015, oikeusministeriön asetus 1122/2021). Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.